

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA-4101-29-03/2011
P/11/135

Warszawa, dnia 03 kwietnia 2012 r.

Pan
Juliusz Braun
Prezes Zarządu
Telewizja Polska S. A.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła kontrolę w Telewizji Polskiej S.A.² dotyczącą wybranych kosztów pozaprodukcyjnych poniesionych w latach 2009-2011 (I półrocze) w związku z: działalnością organizacji związkowych, udzielaniem darowizn, zlecaniem ekspertyz, badań i usług doradczych oraz finansowaniem szkoleń i konferencji.

Wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole podpisanym 15 lutego 2012 r. Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

NIK ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Spółki w zakresie objętym kontrolą.

1. W kontrolowanym okresie Spółka odnotowywała straty (brutto) na działalności gospodarczej, wynoszące: w 2009 r. (-)178 594,0 tys. zł, w 2010 r. (-)7 276,0 tys. zł, a za I półrocze 2011 r. (-)42 038,0 tys. zł. Strata netto za rok 2009, w kwocie 205 574,1 tys. zł, została pokryta z kapitału zapasowego Spółki³. W latach objętych badaniem NIK, TVP S.A. nie posiadała zdolności do generowania zysku, zachowała jednak płynność finansową pozwalającą na regulowanie bieżących zobowiązań.

¹ Dz.U. z 2012 r., poz. 82

² Dalej także *Spółka* lub *TVP S.A.*

³ Akt Notarialny z dnia 30 czerwca 2010 r. - Uchwała nr 2 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki.

Na koniec 2009 r., w porównaniu do 2008 r., wynik finansowy netto był niższy o 306 100,0 tys. zł⁴. Wyjaśniając⁵ niekorzystną sytuację finansową Spółki, Zarząd TVP wskazał, że jej przyczyną w głównej mierze było obniżenie przychodów z abonamentu, a także z reklamy i sponsoringu. Na skalę ujemnego wyniku finansowego za 2009 r. wpłynęła również aktualizacja wartości aktywów niefinansowych o kwotę 68 800,0 tys. zł. Natomiast uzyskany w 2010 r. dodatni wynik finansowy (netto) wynikał z odroczenia podatku dochodowego (14 899,0 tys. zł).

Wpływy z abonamentu radiowo-telewizyjnego w 2009 r. wyniosły 300 994,0 tys. zł, a w 2010 r. 221 472,0 tys. zł, co stanowiło odpowiednio 18,1% i 13,5% przychodów ze sprzedaży netto.

W okresie objętym kontrolą, ogólny poziom zadłużenia Spółki był wysoki. Łączne zobowiązania stanowiły odpowiednio: 32,3%, 34,4% i 26,9% wartości majątku TVP S.A.

Koszty pozaprodukcyjne⁶ Spółki wyniosły: w 2009 r. 310 854,0 tys. zł; w 2010 r. 268 389,0 tys. zł, a za I półrocze 2011 r. 106 008,0 tys. zł, które stanowiły odpowiednio: 15,9%, 14,7% i 12,3% kosztów ogółem⁷.

Z analizy materiałów, przedstawionych przez Zarząd TVP w związku z ustaleniami z narady pokontrolnej⁸ wynika, że Spółka podjęła działania mające na celu obniżenie kosztów, np. restrukturyzację zatrudnienia. Według stanu na 30 czerwca 2011 r., zatrudnienie wynosiło 3 775 osób i zmniejszyło się o 237 osób (6%) w stosunku do 2010 r. i o 533 osoby (12%) w stosunku do 2009 r.

Pozostająca w trudnej sytuacji finansowej Spółka, w okresie badanym przez NIK, nie prowadziła działalności sponsoringowej oraz nie udzielała darowizn obciążających jej wynik finansowy, poza incydentalnymi przypadkami (sponsoring w ZOO oraz darowizna serduszek dla WOŚP), opisanymi w pkt 3 i 4 niniejszego *Wystąpienia*.

2. Spółka wywiązywała się z obowiązków określonych w art. 31 ust. 1 i art. 33 ust. 1 *ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych*⁹, udzielając zwolnień od pracy pracownikom pełniącym z wyboru funkcje w związkach zawodowych oraz udostępniając nieodpłatnie zakładowym organizacjom związkowym pomieszczenia i urządzenia techniczne niezbędne do wykonywania działalności związkowej. Spółka udzieliła zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia pracownikom wskazanym¹⁰ przez zarządy trzech zakładowych organizacji związkowych, na okres pełnienia przez nich funkcji w organach tych organizacji. Wynagrodzenie pracowników pełniących z wyboru funkcje

⁴ Na koniec 2008 r. Spółka odnotowała zysk brutto wynoszący 84 553,8 tys. zł.

⁵ Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

⁶ Na koszty pozaprodukcyjne składały się koszty ogólnego zarządu, pozostałe koszty operacyjne i koszty finansowe.

⁷ W 2009 r. wyniosły 1 957 465,0 tys. zł, w 2010 r. 1 819 392,0 tys. zł, za 6 miesięcy 2011 r. 863 363,0 tys. zł.

⁸ Dokument pn. *Plan restrukturyzacji TVP S.A.*

⁹ Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854 ze zm.

¹⁰ W 2009 r. 5 pracownikom Spółki (3 członkom ZZ „Wizja” – świadczącym pracę w łącznym wymiarze 1,25 etatu oraz 2 członkom NSZZ „Solidarność” – 2 etaty; w 2010 r. oraz według stanu na 30 czerwca 2011 r. 6 pracownikom, z czego 3 ze ZZ „Wizja” – świadczących pracę w wymiarze odpowiednio: 1,25 i 1,75 etatu oraz 2 członków z NSZZ „Solidarność” – 2 etaty i 1 z Międzyzakładowego Związku Zawodowego Pracowników Radia i Telewizji – 1 etat od 15 lutego 2010 r.

w związkach zawodowych było wyższe od średniego wynagrodzenia w Spółce¹¹ odpowiednio o: 10,2 %, 18,6 % i 27,3 %.

Łączne koszty związane z funkcjonowaniem trzech zakładowych organizacji związkowych (wynagrodzenia i koszty eksploatacji pomieszczeń) wyniosły: w 2009 r. 413,5 tys. zł, w 2010 r. 498,0 tys. zł, a w I półroczu 2011 r. 302,3 tys. zł.

Spółka posiadała wiedzę odnośnie liczby pracowników zrzeszonych w zakładowych organizacjach związkowych, uzyskaną na podstawie danych dotyczących składek członkowskich, odprowadzanych za pośrednictwem pracodawcy.

3. Zgodnie z decyzją Zarządu TVP S.A. z 13 lutego 2009 r., w okresie objętym kontrolą, Spółka nie prowadziła działalności sponsoringowej opartej o procedury określone w załączniku do *zarządzenia nr 5 Ministra Skarbu Państwa*. O tym fakcie został poinformowany Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego i Prywatyzacji w Ministerstwie Skarbu Państwa¹².

Jedyną umową sponsoringu realizowaną przez Spółkę w kontrolowanym okresie była umowa¹³ z Fundacją Rozwoju Warszawskiego Ogrodu Zoologicznego „Panda”, której przedmiotem było częściowe finansowanie kosztów utrzymania goryla „Azizi”. Łączne koszty realizacji tej umowy wyniosły 9 760 zł.

4. W okresie objętym kontrolą Spółka udzielała darowizn finansowych na rzecz beneficjentów określonych w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie¹⁴. Uchwałą¹⁵ Zarządu TVP S.A. zostały określone *Zasady udzielania darowizn przez Spółkę oraz zasady organizacji zbiorów publicznych*. Rozdziałem darowizn zajmowała się Komisja ds. Darowizn, która rekomendowała Prezesowi Zarządu Spółki listy beneficjentów i podział środków finansowych. Źródłem finansowania tych darowizn były głównie środki pochodzące z wpływów dorocznej (organizowanej 24 grudnia) akcji charytatywnej „Reklama Dzieciom”¹⁶. Darowizny te nie miały wpływu na wynik finansowy Spółki.

Łączna wysokość powyższych darowizn wyniosła w 2009 r. 1 638,7 tys. zł, w 2010 r. 913,1 tys. zł, a w I półroczu 2011 r. 1 090,5 tys. zł. Maksymalna wartość udzielonej darowizny pieniężnej w żadnym przypadku nie przekroczyła równowartości 5 000 euro na rzecz jednego beneficjenta¹⁷.

W styczniu 2009 r., Oddział TVP w Bydgoszczy przekazał Fundacji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy 10 złotych serduszek bez stosownej zgody Komisji ds. Darowizn. Było to niezgodne z wymogiem określonym w § 5 ust. 1 pkt 3 lit b *Zasad udzielania darowizn*. Serduszka zostały zakupione na polecenie ówczesnego Dyrektora OTVP, za kwotę 4 880 zł, która powiększyła koszty pozaprodukcyjne Spółki.

¹¹ Bez wynagrodzenia członków Zarządu Spółki.

¹² Pismo nr TVP-PF/1304/1/2009 z 30 kwietnia 2009 r.

¹³ Z dnia 20 lipca 2008 r.

¹⁴ Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.

¹⁵ Nr 250/2007 z dnia 16 maja 2007 r.

¹⁶ Wpływy z akcji charytatywnej „Reklama Dzieciom” wyniosły: w 2009 r. 837,5 tys. zł, a w 2010 r. 1 087,5 tys. zł.

¹⁷ Według kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w dniu podpisania umowy darowizny.

Zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 14) ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych¹⁸, darowizny nie są kosztami uzyskania przychodów, tym samym nie mogą zostać odliczone do podstawy opodatkowania. Według wyjaśnień Zastępcy Dyrektora Biura Finansów TVP S.A., w zeznaniach CIT-8 za lata 2009 i 2010 Spółka nie dokonywała odliczania darowizn od podstawy opodatkowania ze względu na ponoszone straty podatkowe.

5. Koszty usług zewnętrznych zleconych przez Spółkę w 2009 r. wyniosły 27 289,7 tys. zł, w 2010 r. 23 275,2 tys. zł, a w I półroczu 2011 r. 11 175,2 tys. zł, co stanowiło odpowiednio: 8,8 %, 8,7 % i 10,5 % kosztów pozaprodukcyjnych.

Największy udział w kosztach usług zewnętrznych miały: koszty badań sondażowych (ogładalność, badania rynku, itp.), które wyniosły odpowiednio: 19 221,8 tys. zł, 18 239,7 tys. zł i 9 043,7 tys. zł oraz koszty obsługi prawnej, notarialnej i doradztwa finansowego (odpowiednio: 7 424,9 tys. zł, 3 320,2 tys. zł i 1 506,2 tys. zł). Spółka zlecała również usługi doradczo-ekspertskie, których efekty miały służyć poprawie jej sytuacji finansowej.

NIK ocenia negatywnie realizację i rozliczenie umowy, której przedmiotem było opracowanie projektu optymalizacji zasobów kadrowych (restrukturyzacji) w poszczególnych jednostkach TVP. Spółka wypłaciła wynagrodzenie w wysokości brutto 234,2 tys. zł¹⁹, mimo iż Wykonawca nie zrealizował w pełni przedmiotu zamówienia²⁰ i nie przedstawił oczekiwanych propozycji zmian organizacyjnych mających przynieść znaczące korzyści ekonomiczne.

Zarząd TVP S.A. nie odstąpił od realizacji umowy, pomimo iż taką możliwość dawały jej zapisy. W wyniku porozumienia z Wykonawcą²¹ dokonano jedynie obniżenia o 40% wartości wynagrodzenia.

6. W okresie objętym kontrolą szkolenia pracowników Spółki należały do zakresu zadań następujących komórek organizacyjnych TVP S.A.: Biuro Kadr, Szkoleń i Spraw Socjalnych, Biuro Koordynacji Programowej i Biuro Zarządzania Zasobami Ludzkimi oraz powołanego z dniem 1 listopada 2010 r. - Ośrodka Szkolenia i Rozwoju – Akademii Telewizyjnej.

Według danych przekazanych przez ww. jednostki organizacyjne, koszty szkoleń dla pracowników Spółki oraz udziału w konferencjach w 2009 r. wyniosły 2 919,8 tys. zł, w 2010 r. 1 200,9 tys. zł, a do 30 czerwca 2011 r. 438,5 tys. zł, co stanowiło odpowiednio: 0,9%, 0,4% i 0,4% kosztów pozaprodukcyjnych.

7. NIK ocenia negatywnie nieprzestrzeganie przez TVP S.A. przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*²².

¹⁸ Dz.U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397 ze zm.

* Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie dokonała wyłączenia zawartych w przypisie danych stanowiących tajemnicę przedsiębiorcy, na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) w związku z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.).

¹⁹ O 40% niższe od pierwotnie określonego brutto 390,4 tys. zł

²⁰ Załącznik nr 1 do pisma nr TPR/SSR/36/KP/2009 z dnia 9 stycznia 2009 r. - Uzasadnienie odmowy odbioru I i II Raportu częściowego, III Raportu częściowego i Raportu końcowego.

²¹ Porozumienie z dnia 4 maja 2009 r. do umowy z 30 czerwca 2008 r.

Zarząd Spółki zawarł dwie umowy z wykonawcą usług zewnętrznych wyłonionym w trybie zamówienia z wolnej ręki. Dotyczyło to:

- umowy o świadczenie usług doradczo-wdrożeniowych polegających na opracowaniu nowych rozwiązań organizacyjnych, procesowych i zmian do oferty handlowej TVP umożliwiających poprawę efektywności sprzedaży czasu reklamowego w 2010 r. i wsparciu we wdrożeniu tych rozwiązań o wartości brutto 945,5 tys. zł,
- umowy na organizację i przeprowadzenie indywidualnych zajęć z języków obcych dla dyrektorów i zastępców dyrektorów jednostek organizacyjnych TVP oraz pracowników skierowanych przez dyrektorów tych jednostek, o łącznej wartości brutto 274,5 tys. zł.

Zgodnie z art. 10. ust. 1 *ustawy Pzp*, podstawowymi trybami udzielania zamówienia są: przetarg nieograniczony i przetarg ograniczony. Zastosowanie innego trybu może nastąpić w razie wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 67 ust. 1 *ustawy Pzp*.

W ocenie NIK w żadnym z powyższych przypadków nie zachodziły okoliczności, określone w art. 67 ust. 1 *ustawy Pzp*, dopuszczające udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki.

Ponadto stwierdzono błędy w dokumentacji postępowań przeprowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego, których przedmiotem było: zlecenie badania sprawozdania finansowego Spółki za 2009 r. oraz opracowanie ww. projektu optymalizacji zasobów kadrowych (restrukturyzacji) w poszczególnych jednostkach organizacyjnych TVP (umowa z 30 czerwca 2008 r.). Błędy te polegały na braku daty w oświadczeniach składanych w trybie art. 17 ust. 2 *ustawy Pzp*²³ przez Członków Rady Nadzorczej i Członków Zarządu Spółki.

8. Zarząd TVP S.A. zlecił firmie* po przeprowadzeniu przetargów nieograniczonych, badania sprawozdania finansowego Spółki za lata 2009 i 2010.

Badania te zostały przeprowadzone przez biegłego rewidenta [...] ²⁴ pełniącego jednocześnie funkcję Prezesa Zarządu [...] ²⁵ która realizowała odpłatnie dla TVP S.A. usługi doradczo-wdrożeniowe polegające m.in. na opracowaniu nowych rozwiązań organizacyjnych i procesowych mających na celu poprawę

²² Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm. - zwanej dalej ustawą Pzp.

* Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie dokonała wyłączenia zawartych w przypisie danych stanowiących tajemnicę przedsiębiorcy, na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) w związku z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.).

²³ Osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia składają, pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, pisemne oświadczenie o braku lub istnieniu okoliczności, o których mowa w ust. 1.

²⁴ Delegatura NIK w Warszawie dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.).

²⁵ Delegatura NIK w Warszawie dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.).

efektywności sprzedaży czasu reklamowego. Ponadto Spółka [...] ²⁶ wykonywała ²⁷ na rzecz TVP S.A. usługi audytorskie i doradcze oraz sporządzała opinie finansowe.

Powyższa sytuacja wskazuje na możliwość wystąpienia ryzyka konfliktu interesów i braku bezstronności.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie energicznych działań zapewniających prowadzenie działalności Spółki bez strat.
2. Udzielanie darowizn zgodnie z obowiązującymi przepisami.
3. Stosowanie właściwych trybów postępowań przy udzielaniu zamówień publicznych dokonywanych na podstawie ustawy *Prawo zamówień publicznych* oraz staranne dokumentowanie tych postępowań.
4. Niedopuszczanie do sytuacji konfliktu interesów przy zawieraniu umów z usługodawcami.

Na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, proszę Pana Prezesa o poinformowanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.

²⁶ Delegatura NIK w Warszawie dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.).

²⁷ Wykaz usług doradczych i konsultacyjnych sporządzonych przez TVP S.A.